

Ús dels esclops

Calldetenes

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Entorn rural de Calldetenes (08506 Calldetenes)

Coordenades:

Latitud: 41.92416
Longitud: 2.28443
UTM Est (X): 440668
UTM Nord (Y): 4641603

Classificació

Número de fitxa 08037 - 105
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Costumari
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Aquest costum es va perdre a finals de la dècada del 1950, quan els esclops van ser substituïts per les botes modernes.
Protecció Inexistent
Accés Sense accés
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública
Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dl., 25/09/2006 - 02:00

Descripció

Segons informació oral facilitada pels habitants de moltes de les masies pertanyents a l'entorn rural de Calldetenes, era un hàbit comú l'ús dels esclops com a calçat habitual durant els mesos de tardor, hivern i primavera. Aquest costum no és exclusiu del terme de Calldetenes, sinó que els habitants dels municipis veïns com Sant Julià de Vilatorrada, Folgueroles i Santa Eugènia de Berga també el practicaven. La motivació que impulsava als habitants d'aquests termes a utilitzar aquest tipus de calçat era evitar la humitat del terra.

Tots ells asseguraven que era el mètode més efectiu. Es tractava d'uns esclops realitzats en fusta de pi, protegits exteriorment amb vernís i reforçats al pont superior amb una tira metàl·lica. El fabricant d'aquests esclops no era a Calldetenes, sinó que tradicionalment s'anava a Folgueroles a comprar-los, que era on vivien els millors artesans. L'hàbit de calçar esclops era comú a homes i dones, i inclús els nens els duïen de forma habitual. Es calçava directament, amb el peu protegit per un mitjó. Normalment l'esclop es folrava lleugerament amb palla per donar més escalfor. Es tractava d'un calçat utilitzat normalment, inclús en les ocasions més importants. D'aquesta forma és molt corrent veure persones calçades amb esclops inclús a les fotografies de casaments. A la masia del Noguer es conserva un exemple. Hi havia dues versions d'esclops, una amb la sola llisa, i una altra amb quatre petits tacs de fusta que sobrelevaven l'esclop. Aquests darrers eren els més comuns per anar a treballar al camp i trepitjar sòls amb fang. Aquest costum es va mantenir viu fins a finals de la dècada del 1950, en què les noves soles de goma i la facilitat per adquirir altres tipus de calçats els van acabar substituint per les modernes botes. Actualment només a la masia del Noguer s'ha pogut localitzar una mostra d'aquest calçat tradicional. A la resta de cases no es va donar cap importància a aquest element i van ser llançats.

Història

Cal pensar que l'ús d'aquest tipus de calçat és tradicional en certes zones de la Plana de Vic, remuntant-se segurament, com a mínim, a l'Edat Mitjana i Moderna. Devia tractar-se sens dubte del calçat típic de la pagesia en certes èpoques de l'any.

Bibliografia

AA.DD. (1995) Calldetenes. Imatges en el temps. Primera part (1911-1960). Ajuntament de Calldetenes.
Calldetenes VILAMALA I SALVANS, J (2002) De Sant Martí de Riudeperes a Calldetenes. Passat i present d'un poble viu. Ed. El Mèdol. Calldetenes.

